VOORBLAD

ONTWERP
RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1058242

Onderwerp:	Cultuurnota 2025-2028 "Zutphen als inspiratie voor makers en verhalen"
Programma:	2. Wonen en leefbaarheid

Forum:	Oordeelsvormend	
Portefeuillehouder	Sjoerd Wannet	
Inlichtingen bij:	Wel, Josje van der	
	Telefoonnummer: 14 0575	E-mailadres: info@zutphen.nl

Soort bevoegdheid:	Kaderstellend
Beleidsvrijheid:	Ruim
Programmabegrotingswijziging:	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:
De Cultuurnota 2025-2028 "Zutphen als inspiratie voor makers en verhalen" vast te stellen.

TOELICHTING

Inleiding
Zutphen als bruisende cultuurstad: Van festivals tot evenementen, van feestjes op onverwachte plekken, keldersessies, maar ook een klassiek concert, een tentoonstelling in een wijkcentrum, Zutphense filmmakers in het filmhuis, kennismaken met de geschiedenis van Zutphen in het museum, een taalles in de bibliotheek, muziekles op school, of theater in de openbare ruimte. Overal kom je cultuur tegen, eigenlijk teveel om op te noemen. Dankzij bevlogen organisaties, verenigingen, makers, vrijwilligers en inwoners is Zutphen een gemeente waarin iedereen kunst en cultuur van dichtbij kan beleven, ook als bezoeker of toerist.

In de cultuurnota 2025-2028 "Zutphen als inspiratie voor makers en verhalen" gaan we uit van twee hoofdonderwerpen: "verhalen" en "makers". Kenmerkend voor de gemeente Zutphen, waarbij verhalen altijd onderdeel zijn geweest van de geschiedenis en nieuwe verhalen steeds ontstaan. Een constante verbinding met makers. Zonder verhalen geen makers, en zonder makers geen verhalen. Een stad met oude ambachten en nieuwe technieken. Klassiek en toch ook altijd vernieuwend.
In dit beleid gaan we uit van twee hoofddoelstellingen:

1. Gemeente Zutphen heeft een regionale betekenis, relevantie en aantrekkingskracht.
2. Iedereen maakt kunst en cultuur mee.

In hoofdstuk 1 van de Cultuurnota blikken we terug. Wat hebben we in de afgelopen tijd gedaan? Op welke manier herijken we onze vorige cultuurnota 2021-2024 “De stad als podium”? En met welke ontwikkelingen hangt de cultuurnota samen? We zetten hiermee de langere lijn uit of ook wel de visie neer voor kunst en cultuur in de gemeente Zutphen.

In hoofdstuk 2 gaan we in op Zutphen als inspiratie voor verhalen. We zeggen hierbij iets over ons basis aanbod verzorgd door de culturele basisinstellingen, hoe we onze verhaallijnen kunnen versterken (uniek en klassiek), hoe verhalen kunnen verbinden door in te gaan op de sociale kracht van cultuur en op welke manier dit samenhangt met de regionale rol van de gemeente Zutphen. Hoofddoelstelling 1 vormt de basis van dit hoofdstuk.

In hoofdstuk 3 gaan we in op Zutphen als inspiratie voor makers. Op welke manier we inzetten op de letterlijke ruimte voor makers: de vernieuwbouw van de Hanzehof, broedplaatsen- en atelierruimtes, kunst in de openbare ruimte en cultuur in de wijk(en). Ook gaan we in op de figuurlijke ruimte voor makers: hoe we gaan inzetten op het netwerk, samenwerking, talentontwikkeling en cultuureducatie. Met als doel: iedereen kan kunst en cultuur maken en meemaken. Kunst en cultuur is op verschillende manieren toegankelijk voor diverse doelgroepen en daarmee voor een breed publiek. Waarbij we specifiek inzetten op de jongerencultuur en de popcultuur. Experiment en vernieuwing staan hierbij centraal. Hoofddoelstelling 2 vormt de basis van dit hoofdstuk.

In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 4, blikken we vooruit op het uitvoeringsprogramma, onze subsidieregelingen en de financiële uitgangspunten.

Beoogd effect

1. Het voorliggende cultuurbeleid past bij de huidige ontwikkelingen en ambities voor de toekomst van de gemeente Zutphen in de periode 2025-2028.
2. Het cultuurbeleid zorgt voor de kaders en randvoorwaarden voor het uitvoeringsprogramma dat hieruit volgt.
3. Het cultuurbeleid dient als uitgangspunt voor verdere beleidsambities zoals een broedplaatsen- en atelierbeleid, cultuur in de wijk(en) en kunst in de openbare ruimte.
4. Met het cultuurbeleid zetten we in op een integrale samenwerking met andere beleidsvelden.
5. Met het cultuurbeleid bieden we de cultuursector een perspectief, in ieder geval voor de periode 2025-2028.

Argumenten
1.1 Deze cultuurnota is een logisch vervolg op de huidige cultuurnota "De stad als podium" uit de periode 2021-2024.

In 2021 stelde de gemeenteraad de Cultuurnota 2021-2024 vast. Met als uitgangspunt "de stad als podium". Cultuur is daarbij te beleven op verrassende plekken, in allerlei vormen, aantrekkelijk en toegankelijk voor een kleurrijk gezelschap en uitnodigend om aan mee te doen. Om dit te bereiken hebben we ons op de volgende (speer)punten gericht:

1. Kunst en cultuur voor iedereen.
2. De waarde en betekenis van cultuur beter benutten.
3. Cultuur in de schijnwerpers.
4. De Hanzehof als "Huis van de stad".
5. Versterken van het culturele samenspel.

Naast deze speerpunten werd de bestuursopdracht van de vernieuwbouw van de Hanzehof in 2023 geformuleerd, startte in datzelfde jaar de cultuurnetwerker, zijn we begonnen met het opzetten van de eerste broedplaats aan de Wijnhofstraat en is in 2024 de Popmakelaar gestart.
In de cultuurnota 2025-2028 gaan we verder met waar we in de vorige periode mee begonnen zijn en gaan we specifiek een aantal speerpunten verder door ontwikkelen, zoals "kunst en cultuur voor iedereen" en de vernieuwbouw van de Hanzehof. In aanvulling op de lijnen die we hebben uitgezet in de cultuurnota 2021-2024, richten we ons in de beleidsperiode 2025-2028 specifiek op: erfgoed, klassiek, experiment, vernieuwing, onze regionale rol, de sociale kracht van cultuur en ruimte voor makers (bijlage 1, hoofdstuk 2 en 3).

1.2 In deze cultuurnota versterken we de verhaallijnen van de gemeente Zutphen.
Een verhaal maak je samen. Onze inwoners vormen samen met de culturele instellingen en de plekken waar gemaakt kan worden een levendig geheel. Met een zestal basisinstellingen kent de gemeente Zutphen een sterke culturele basis. Daarnaast zijn er een aantal meerjarige culturele organisaties die inzetten op vernieuwing, educatie en verbinding. Talentontwikkeling en beleving staan hierbij centraal. Ook ondersteunen we incidentele projecten van inwoners, verenigingen en makers.
Naast deze basis zetten we in de beleidsperiode 2025-2028 in op twee belangrijke verhaallijnen:

1. Erfgoed als inspiratie voor nieuwe verhalen.
2. Klassieke muziek blijvend inspirerend.

Waarbij we ons erfgoed zien als decor waar cultuur plaatsvindt, maar ook als inspiratie voor makers, inwoners en culturele instellingen. De verhalen van vroeger vertellen we op nieuwe manieren, zo ontstaan er nieuwe verhalen. Dit geldt ook voor klassieke muziek. Dit zien wij als iets tijdloos, van blijvende waarde en altijd inspirerend. Onze organisaties zorgen ervoor dat klassieke muziek levendig blijft en er nieuwe muziek wordt gespeeld, bijvoorbeeld door verenigingen. Daarom zetten we ook de komende periode in op een sterk aanbod. Zodat Zutphen een gemeente is waarop volop muziek blijft klinken.

1.3 In deze cultuurnota gaan we in op de sociale kracht van cultuur.
We vinden de verhalen van onze inwoners belangrijk. Zutphen kent verschillende wijken waarin verschillende mensen met verschillende verhalen samenkomen. Door kunst en cultuur als middel in te zetten worden verhalen verteld die anders niet verteld zouden worden en komen mensen met elkaar in gesprek die elkaar anders niet zouden spreken. Daarnaast willen we plekken stimuleren waar deze verhalen verteld worden, zoals in de bibliotheek, in de wijkcentra of tijdens verschillende projecten. Op deze manier draagt kunst en cultuur bij aan de maatschappelijke opgaven die er spelen en leven.

1.4 In deze cultuurnota geven we betekenis aan de regionale rol van Zutphen met haar relevantie en aantrekkingskracht.
Ook regionaal inspireert het verhaal van Zutphen. In de beleidsperiode 2025-2028 gaan we dan ook verder in zetten op onze regionale rol. Hoe we een gedeelde identiteit en een gedeeld verhaal gezamenlijk kunnen ontwikkelen en uitdragen, zodat Zutphen een plek is waar mensen willen zijn en blijven. We stimuleren daarom onze organisaties die regionaal, landelijk en zelfs internationaal actief zijn. Op meerdere manieren maken zij impact op de stad. Ook verstevigen we de positie van Zutphen binnen een groter cultureel netwerk door onze samenwerkingen binnen bijvoorbeeld de Gelderse Stedendriehoek en Cultuurregio Stedendriehoek. Daarnaast hebben we korte lijnen met de provincie en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

1.5 In deze cultuurnota bieden we ruimte en plekken aan makers.

Waar verhalen zijn, wordt gemaakt. Zutphen biedt sinds oudsher inspiratie voor makers. Denk hierbij aan de monumentale binnenstad, de ambachten en verschillende ateliers, maar ook de beelden in de openbare ruimte, in hofjes en op de kade. Daarnaast trekken we ook nieuwe makers aan. Jongeren die aan de hand van plekken als Small World Vintage en Alley Cat hun talenten ontwikkelen. In de beleidsperiode 2025-2028 willen we meer ruimte bieden aan makers. Fysieke ruimte door plekken beschikbaar te stellen: Het Hanzehuis, broedplaatsen- en makers plekken, cultuur in de wijk(en) en kunst in de openbare ruimte zijn hierbij onze focuspunten voor de komende jaren. Experiment en vernieuwing staan hierbij centraal.

1.6 Met deze cultuurnota bieden we ruimte en netwerk aan makers.
Naast het bieden van fysieke plekken is het bieden van een netwerk en een mogelijkheid tot maken net zo belangrijk. Dit gaan we doen door de komende periode in te zetten op de keten van talentontwikkeling, cultuureducatie en specifiek de pop- en jongerencultuur. We zorgen ervoor dat er in de gemeente een sterk cultureel netwerk aanwezig is. Een stevige samenwerking tussen onze partijen en organisaties binnen (en buiten) de cultuursector.

1.7 In deze cultuurnota zetten we in op dat iedereen kunst en cultuur kan meemaken.
We vinden het belangrijk dat er voor iedere doelgroep aanbod is op het gebied van kunst en cultuur in Zutphen. Daarom houden we ons unieke aanbod in stand en versterken we dit waar dit nodig is. Niet alleen door te kijken naar de wijken (waarbij het centrum ook een wijk is), maar ook naar de manier waarop het aangeboden wordt: laagdrempelig en (fysiek) toegankelijk. Specifiek kijken we naar de preventieve werking van kunst en cultuur en sluiten we aan op de ontwikkelingen binnen het sociaal domein, zoals op het gebied van mentale gezondheid, welzijn, aanpak geletterdheid, armoede, nieuwkomers en inclusie.

1.8 Het uitvoeringsprogramma volgt uit dit cultuurbeleid.
We gaan het uitvoeringsprogramma samen met het culturele veld, organisaties en verenigingen opstellen, zodat het uitvoeren ervan een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt. Het is daarmee een praktische vertaling van onze doelen en ambities. We kijken daarbij naar onze rol, naar onze huidige subsidieregelingen, een integrale manier van werken en een bijpassend financieel kader. Waarbij we de financiële keuzes voorleggen met de voorjaarsnota 2025.

1.9 Voor het neerzetten van een sterke basis, het bieden van continuïteit en inzetten op ontwikkeling is een herijking van het huidige cultuurbeleid nodig.
Om een stevige basis neer te kunnen zetten is het noodzakelijk om met de voorjaarsnota 2025 de huidige cultuurbegroting onder de loep te nemen. Zeker gezien het feit dat we in de afgelopen jaren steeds vaker een beroep hebben moeten doen op incidentele middelen en de algemene reserve voor de tekorten die zijn ontstaan bij organisaties. Met het cultuurbeleid willen we juist inzetten op een stevige basis en continuïteit waarborgen en niet steeds achteraf repareren. Met een stevige basis kunnen we blijven doen wat we doen, maar zetten we ook in op experiment en vernieuwing. Dat is nodig om bijvoorbeeld jongeren te houden en behouden binnen de activiteiten van de gemeente Zutphen. Daarnaast zijn onze organisaties daardoor meer bestand tegen kleine schommelingen en staan ze regionaal sterk. Door structureel meer te investeren geven we ook een impuls aan het broedplaatsen- en atelierbeleid, cultuur in de wijk(en) en kunst in de openbare ruimte. Zutphen heeft dan niet alleen een sterke en stevige basis, maar is een bruisende en vitale stad op het gebied van kunst en cultuur. Inwoners en bezoekers nemen deel aan verschillende activiteiten. Er staat een krachtige keten van talentontwikkeling en we investeren in de sociale kracht van kunst en cultuur, door kunst en cultuur als middel in te zetten bij maatschappelijke opgaven.

Kanttekeningen
1.1 Culturele organisaties kunnen met hetzelfde budget minder activiteiten uitvoeren.
Doordat de kosten bij onze organisaties stijgen, voornamelijk door hogere CAO kosten en stijgende energieprijzen, en de gemeentelijke indexering procentueel niet in diezelfde stijgende lijn meegaat, raken organisaties voortdurend een plafond. Dit hebben we de afgelopen jaren al kunnen zien door de verschillende raadsbesluiten die zijn genomen om extra budget beschikbaar te stellen vanuit de algemene reserve voor de tekorten bij verschillende organisaties.
Wanneer in de periode 2025-2028 de hoogte van het bedrag dat we aan cultuur besteden gelijk blijft aan ons huidige budget (begroting 2025), zullen we moeten kijken naar waar organisaties mogelijk kunnen besparen. Uitstel van verschillende ambities ligt voor de hand. Daarnaast focussen we ons dan meer op de wettelijke

taken van de gemeente (zoals de bibliotheek, de lokale omroep en de Musea vanwege de gemeentelijke collectie die zij beheren).
Uiteindelijk betekent het dat organisaties steeds minder activiteiten kunnen uitvoeren wanneer hun subsidie gelijk blijft, omdat de kosten jaarlijks hoger worden. In ons uitvoeringsprogramma zullen we keuzes moeten maken op welke wijze we de verschillende ambities uit de cultuurnota gaan uitvoeren.

1.2 Het toepassen van Fair Pay heeft financiële consequenties.
Fair Pay gaat over passende beloning van diegenen die actief zijn in de cultuursector. Uit onderzoek van Platform ACCT blijkt dat in de cultuursector veel bijkomende werkzaamheden niet worden vergoed. We zetten nu al in op Fair Pay (eerlijke beloning) bij onze basisorganisaties. Om dit ook te kunnen doen bij de meerjarige initiatieven (en incidentele subsidies) is er uitbreiding van onze huidige cultuurbegroting nodig. De mate van Fair Pay benoemen we in het uitvoeringsprogramma, mede afhankelijk van de keuzes met de voorjaarsnota 2025.

1.3 De financiële onderbouwing voor het project rondom de vernieuwbouw van de Hanzehof wordt separaat meegenomen bij de voorjaarsnota 2025.
De vernieuwbouw van de Hanzehof is één van de grootste ontwikkelingen op het gebied van kunst en cultuur in de komende jaren. En heeft daarmee een grote impact op de gehele cultuursector van de gemeente Zutphen. Dit project en haar financiële onderbouwing wordt separaat meegenomen met de financiële voorstellen die voorliggen met de voorjaarsnota 2025 en staat daarmee los van de cultuurbudgetten.

Financiën
Met de voorjaarsnota 2025 komen we met een financieel voorstel en daarmee een financiële onderbouwing van dit voorgestelde beleid. Dit is in lijn met het procesvoorstel dat onder andere is aangegeven in het raadsvoorstel over de inzet van de reserves Cultuur, dat op 3 maart 2025 (zaaknummer 875685) ter besluitvorming voorlag.
In het uitvoeringsprogramma gaan we samen met de cultuursector en andere relevante partners aan de slag met de uitvoering en daarmee ook met het vormgeven van deze (financiële) keuzes.

Communicatie
De cultuurnota 2025-2028 is tot stand gekomen in samenspraak met het culturele veld. Dat wil zeggen, via verschillende individuele gesprekken, maar ook via verschillende gezamenlijke sessies. Een brede afvaardiging van de cultuursector is hierbij meermaals betrokken geweest. Daarnaast hebben we ook met relevante partners buiten het culturele veld gesproken.

Na besluitvorming wordt er rond de zomer nog een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor de cultuursector. Tijdens deze bijeenkomst wordt de sector bijgepraat over de besluitvorming en het proces richting het uitvoeringsprogramma.

Uitvoering
Na de besluitvorming gaan we samen met de culturele organisaties en makers binnen de gemeente Zutphen aan de slag met het uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma moet in ieder geval voor het einde van 2025 klaar zijn.
Wij stellen daarna het uitvoeringsprogramma vast. De gemeenteraad wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Evaluatie
Na vaststelling wordt de gemeenteraad jaarlijks bijgepraat over de laatste stand van zaken rondom het uitvoeringsprogramma en ontwikkelingen in het culturele veld. Op deze manier houden we het uitvoeringsprogramma actueel en blijft iedereen betrokken en op de hoogte.

Bijlagen
1058242 - Bijlage 1 - Cultuurnota 2025-2028 Zutphen als inspiratie voor makers en verhalen

Stukken die ter inzage liggen

BESLUIT

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van DATUM met nummer 1058242;

gelet op artikel(en) 108 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

De Cultuurnota 2025-2028 "Zutphen als inspiratie voor makers en verhalen" vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare
vergadering van de raad van de gemeente
Zutphen, gehouden op:

De voorzitter, de griffier,